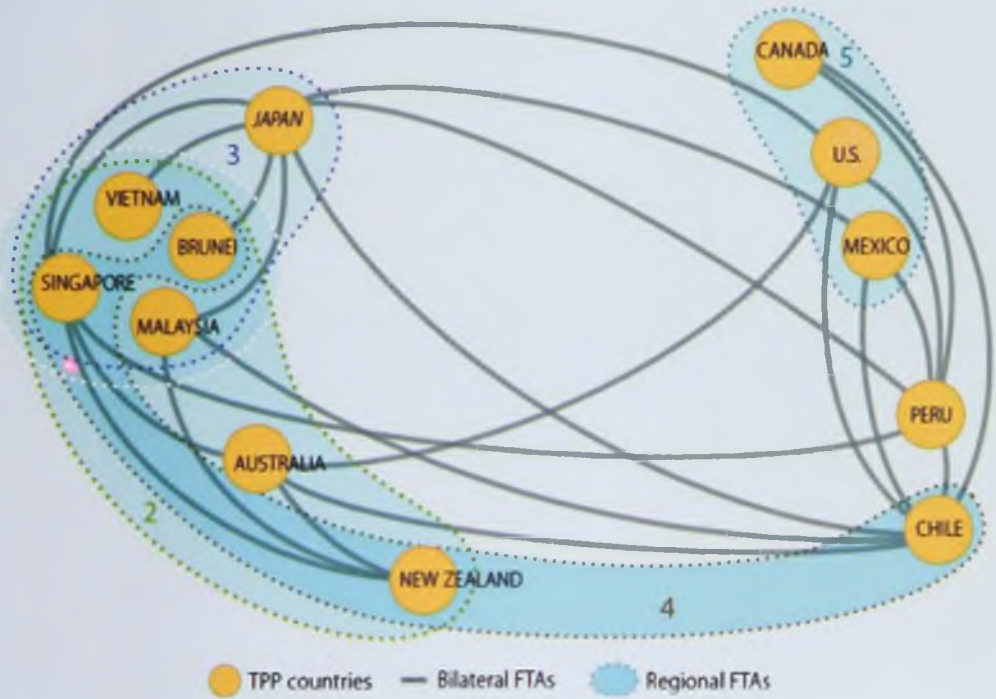

CK.0000070848

HOÀNG VĂN CHÂU (Chủ biên)

Trans-Pacific Partnership

HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG - TPP À VẤN ĐỀ THAM GIA CỦA VIỆT NAM

NGUYỄN
C. LIEU

NHÀ XUẤT BẢN BÁCH KHOA - HÀ NỘI

GS,TS HOÀNG VĂN CHÂU
(Chủ biên)

**HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYỀN
THÁI BÌNH DƯƠNG - TPP
VÀ VẤN ĐỀ THAM GIA
CỦA VIỆT NAM**
(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN BÁCH KHOA – HÀ NỘI
HÀ NỘI - 2014

Các tác giả:

GS,TS Hoàng Văn Châu (chủ biên)

PGS,TS Từ Thúy Anh

PGS,TS Vũ Chí Lộc

PGS,TSKH Nguyễn Văn Minh

PGS,TS Phạm Thị Hồng Yến

TS Lê Thị Thu Hà

TS Nguyễn Minh Hằng

TS Vũ Thị Hiền

TS Đào Ngọc Tiến

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương và vấn đề tham gia của Việt Nam : Sách chuyên khảo / Hoàng Văn Châu (ch.b.), Từ Thúy Anh, Vũ Chí Lộc... - H. : Bách khoa Hà Nội, 2014. - 252tr. : hình vẽ, bảng : 24cm

Thư mục: tr. 225-237

ISBN 978-604-911- 853-1

1. Hiệp định TPP 2. Tự do thương mại 3. Sách chuyên khảo
382.911 - dc23

BKH0026p-CIP

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

AAFA	<i>American Apparel & Footwear Association</i>	Hiệp hội may mặc và giày của Mỹ
AFTA	<i>ASEAN Free Trade Area</i>	Khu vực mậu dịch tự do ASEAN
ACTIG	<i>ASEAN – China Trade in Goods Agreement</i>	Hiệp định khung về hợp tác kinh tế ASEAN – Trung Quốc
AITIG	<i>ASEAN – India Trade in Goods Agreement</i>	Hiệp định thương mại hàng hóa ASEAN – Ấn Độ
AJCEP	<i>ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership</i>	Hiệp định đối tác kinh tế toàn diện ASEAN – Nhật Bản
AKTIG	<i>ASEAN – Korea Trade in Goods Agreement</i>	Hiệp định thương mại hàng hóa ASEAN – Hàn Quốc
ASEAN	<i>Association of South East Asia Nations</i>	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ATIGA	<i>ASEAN Trade in Goods Agreement</i>	Hiệp định về thương mại hàng hóa ASEAN
BTA	<i>Bilateral Trade Agreement</i>	Hiệp định thương mại song phương
CAFTA	<i>China – ASEAN Free Trade Agreement</i>	Hiệp định thương mại tự do ASEAN – Trung Quốc
CELAC	<i>Community of Latin American and Caribbean States</i>	Cộng đồng các quốc gia Mỹ Latinh và Caribê
EAS	<i>East Asia Summit</i>	Hội nghị thượng đỉnh Đông Á
FTA	<i>Free Trade Agreement</i>	Hiệp định thương mại tự do
FTAAP	<i>Free Trade Area of Asia – Pacific</i>	Khu vực thương mại tự do châu Á – Thái Bình Dương
GATS	<i>General Agreement on Trade in Services</i>	Hiệp định chung về thương mại dịch vụ
GDP	<i>Gross Domestic Product</i>	Tổng sản phẩm quốc nội

GPA	<i>Government Procurement Agreement</i>	Hiệp định mua sắm công
ICANN	<i>The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers</i>	Cơ quan Internet quản lý số liệu và tên miền chuyên nhượng
ILO	<i>International Labor Organization</i>	Tổ chức lao động quốc tế
KORUS	<i>US-Korea Trade Agreement</i>	Hiệp định thương mại Mỹ – Hàn
MEAs	<i>Multilateral Environmental Agreement</i>	Thỏa thuận đa phương về môi trường
NCMs	<i>Non-conformity Measures</i>	Các biện pháp không tương thích
NAFTA	<i>North American Free Trade Agreement</i>	Hiệp định thương mại tự do Bắc Mỹ
PLT	<i>Patent Law Treaty</i>	Hiệp ước Luật sáng chế
RCEP	<i>Regional Cooperation Economic Partnership</i>	Hiệp định hợp tác kinh tế khu vực
RILA	<i>Retail Industry Leaders Association</i>	Hiệp hội các công ty hàng đầu trong ngành bán lẻ Mỹ
SHTT	<i>Intellectual Properties - IP</i>	Sở hữu trí tuệ
SMEs	<i>Small and medium sized Enterprises</i>	Các doanh nghiệp nhỏ và vừa
SOEs	<i>State-Owned Enterprises</i>	Doanh nghiệp nhà nước
TPP	<i>Trans-Pacific Partnership Agreement</i>	Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương
TRIPs	<i>The Agreement on Trade related Aspects of Intellectual Property Rights</i>	Hiệp định về các vấn đề liên quan đến thương mại của quyền SHTT
USTR	<i>United States Trade Representative</i>	Cơ quan đại diện thương mại Hoa Kỳ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
<i>CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ HIỆP ĐỊNH TPP</i>	3
1.1. BỐI CẢNH QUỐC TẾ VÀ SỰ RA ĐỜI CỦA TPP.....	3
1.1.1. Quá trình hình thành Hiệp định TPP	3
1.1.2. Đặc điểm cơ bản của Hiệp định TPP	5
1.2. VỊ TRÍ, VAI TRÒ CỦA TPP TRONG NỀN KINH TẾ THẾ GIỚI	7
1.2.1. Vị trí của Hiệp định TPP.....	7
1.2.2. Vai trò của Hiệp định TPP	12
1.3. MỤC TIÊU, ĐỘNG CƠ CỦA CÁC NƯỚC KHI THAM GIA TPP	24
1.3.1. Mục tiêu tham gia TPP của Mỹ	24
1.3.2. Mục tiêu tham gia TPP của Xingapo	29
1.3.3. Mục tiêu tham gia TPP của Ôxtrâyli và Niu Dilân	30
1.3.4. Mục tiêu tham gia TPP của Malayxia và Brunây	31
1.3.5. Mục tiêu tham gia TPP của Chilê và Pêru	32
1.3.6. Mục tiêu tham gia TPP của Canada.....	32
1.3.7. Mục tiêu tham gia TPP của Nhật Bản.....	33
1.3.8. Mục tiêu tham gia TPP của Mêhicô.....	34
1.3.9. Tác động quốc tế tới kết quả đàm phán Hiệp định TPP	38
<i>CHƯƠNG 2: KẾT QUẢ ĐÀM PHÁN HIỆP ĐỊNH TPP</i>	49
2.1. TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA	49
2.1.1. Tiếp cận thị trường.....	49
2.1.2. Quy tắc xuất xứ.....	51
2.1.3. Các biện pháp SPS và TBT	54
2.2. TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ	57
2.3. TRONG LĨNH VỰC ĐẦU TƯ.....	63
2.4. TRONG LĨNH VỰC MUA SẴM CHÍNH PHỦ	75

2.5. TRONG LĨNH VỰC DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC	77
2.6. TRONG LĨNH VỰC SỞ HỮU TRÍ TUỆ	79
2.7. TRONG LĨNH VỰC LAO ĐỘNG, CÔNG ĐOÀN	116
2.8. TRONG LĨNH VỰC MÔI TRƯỜNG	123
CHƯƠNG 3: CƠ HỘI, THÁCH THỨC ĐỐI VỚI VIỆT NAM	
KHI THAM GIA TPP	127
3.1. CƠ HỘI, THÁCH THỨC CHUNG ĐỐI VỚI VIỆT NAM	
TRONG QUÁ TRÌNH ĐÀM PHÁN	127
3.1.1. Cơ hội.....	127
3.1.2. Thách thức.....	136
3.2. CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC TRONG TỪNG LĨNH VỰC	
KHI KẾT THÚC ĐÀM PHÁN.....	138
3.2.1. Trong lĩnh vực thương mại hàng hóa.....	138
3.2.2. Trong lĩnh vực thương mại dịch vụ	150
3.2.3. Trong lĩnh vực đầu tư.....	152
3.2.4. Trong lĩnh vực mua sắm chính phủ	157
3.2.5. Trong lĩnh vực doanh nghiệp nhà nước	159
3.2.6. Trong lĩnh vực sở hữu trí tuệ.....	161
3.2.7. Trong lĩnh vực lao động, công đoàn.....	168
3.2.8. Trong lĩnh vực môi trường.....	173
CHƯƠNG 4: QUAN ĐIỂM, ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP	
CỦA VIỆT NAM KHI THAM GIA HIỆP ĐỊNH TPP.....	189
4.1. QUAN ĐIỂM KHI THAM GIA HIỆP ĐỊNH TPP	189
4.2. ĐỊNH HƯỚNG ĐÀM PHÁN TRONG MỘT SỐ LĨNH	
VỰC	193
4.3. GIẢI PHÁP TRONG QUÁ TRÌNH ĐÀM PHÁN VÀ	
THỰC HIỆN HIỆP ĐỊNH TPP	199
4.3.1. Nhóm giải pháp vĩ mô.....	199
4.3.2. Nhóm giải pháp vi mô.....	216
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	225
PHỤ LỤC - DIỄN BIẾN QUÁ TRÌNH ĐÀM PHÁN HIỆP ĐỊNH	
TPP.....	238

LỜI NÓI ĐẦU

Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) được coi là hiệp định tiêu biểu của các Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới, là hiệp định của thế kỷ 21. Đến nay, với sự tham gia của 12 nước, mặc dù nội dung của TPP còn đang trong quá trình đàm phán nhưng vẫn có thể khẳng định những đặc điểm quan trọng của TPP. Về phạm vi, TPP mở rộng hơn, không chỉ bao gồm các vấn đề thương mại (hàng hóa, dịch vụ, sở hữu trí tuệ) mà còn cả các vấn đề phi thương mại (môi trường, lao động,...), không chỉ các vấn đề tại biên giới (thuế quan, hàng rào kỹ thuật,...) mà cả các vấn đề bên trong biên giới (doanh nghiệp nhà nước, công đoàn,...). Về mức độ cam kết, TPP sẽ có mức độ tự do hóa thương mại mạnh mẽ, đảm bảo cơ chế thị trường toàn diện thông qua việc cắt giảm ngay và phần lớn số dòng thuế nhập khẩu trong thương mại hàng hóa, tự do hóa thương mại dịch vụ trừ những biện pháp được bảo lưu (nguyên tắc chọn – bỏ với danh sách các biện pháp không tương thích) và nguyên tắc chỉ tạo thuận lợi hơn, tự do hơn (nguyên tắc ratchet). Về tính chất, TPP là hiệp định mở, hướng tới hình thành Khu vực thương mại tự do châu Á – Thái Bình Dương nhưng có tính thực thi cao, thậm chí cho phép các nhà đầu tư kiện Nhà nước ra các cơ chế tòa án và trọng tài quốc tế. Với những đặc điểm đó, Hiệp định TPP sẽ tạo ra một khu vực thương mại tự do cạnh tranh, hiện đang chiếm đến 40% dân số thế giới và 50% GDP toàn cầu. Tham gia vào một hiệp định như vậy, sẽ là cơ hội và thách thức đối với bất kỳ quốc gia nào.

Đối với Việt Nam, tháng 11 năm 2010, Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết đã chính thức tuyên bố Việt Nam sẽ tham gia đàm phán Hiệp định TPP. Đây được coi là một bước đi quan trọng trong tiến trình hội nhập quốc tế của nước ta, là cơ hội lớn cho nền kinh tế và là động lực thúc đẩy cải cách thể chế và nâng cao năng lực cạnh tranh. Tuy nhiên, so với các nước tham gia TPP thì Việt Nam sẽ gặp nhiều thách thức về tư duy và năng lực ở cả cấp Nhà nước và doanh nghiệp do nước ta là thành viên kém phát triển nhất.